

Amsterdam, 7 november 2011
Ref.: 2011/162/WvS/jh

Betreft: Internetconsultatie Besluit markt en overheid

Excellentie,

De Marktonderzoek Associatie, de vereniging voor markt-, opinie- en beleidsonderzoek (MOA), heeft met belangstelling kennis genomen van de algemene maatregelen van bestuur (AMvB) inzake de integrale kostendoorberekening en het bevoordelingsverbod van het Besluit markt en overheid. Naar aanleiding van de internetconsultatie van 26 oktober jl. wenst de MOA de volgende opmerkingen te maken.

Definitie overheidsbedrijven

Het voorliggende AMvB voorziet erin om bepaalde ondernemingen onder het begrip 'overheidsbedrijf' te brengen die anders strikt genomen buiten het bereik van dat begrip zouden vallen. Het betreft volgens de AMvB gevallen waarin de overheid de samenstelling van een meerderheid van de leden van het bestuur of van het toezichthoudend orgaan bepaalt door middel van een bindende voordracht. Onder overheidsbedrijf wordt volgens artikel 25g van de Mededingingswet verstaan een onderneming waarin een publiekrechtelijk rechtspersoon, al dan niet tezamen met andere publiekrechtelijke rechtspersonen, een beleidsbepalende invloed heeft.

De MOA heeft dit voornemen met interesse gelezen, omdat zij al langer pleit voor een brede definitie van het begrip 'overheidsbedrijf'.

Oneerlijke concurrentie

De MOA wil het Kabinet er op wijzen dat de definitie van de onder artikel 25h geldende uitzonderingen met betrekking tot de AMvB te eng is geformuleerd. Volgens artikel 25h kunnen onder meer gesubsidieerde instellingen op het gebied van hoger en wetenschappelijk onderwijs niet onder de Mededingingswet vallen.

Binnen de voorgestelde gedragsregels kan er door de uitzonderingspositie van onderwijsinstellingen nog steeds oneerlijke concurrentie plaatsvinden door de onderwijsinstellingen zelf en hun vele commerciële dochterbedrijven.

Voor de marktonderzoekers is het van belang dat zij op eerlijke en transparante wijze kunnen concurreren met onderzoekers in het onderwijs. Al vele jaren pleiten wij daarom voor een verbod om onder de kostprijs onderzoek uit te voeren door onderwijsinstellingen. Tevens vinden wij dat de onderzoeksactiviteiten van onderwijsinstellingen beperkt moeten blijven tot hetgeen ten dienste staat van het onderwijs zelf. Commercieel werken is geen kerntaak van het onderwijs. Een kenmerk hiervan is niet alleen het werken onder de kostprijs maar ook wanneer er geen sprake is van publieke toegankelijkheid tot onderzoeksresultaten.

De mogelijkheden om onder de kostprijs te werken zijn o.a.:

- door de kosten op de holding te laten drukken en de winsten in de dochter te houden;
- studenten die (soms in ruil voor studiepunten) gratis arbeid verrichten;
- hoogleraren en secretariële ondersteuning zonder kostentoerekening inzetten;
- gratis gebruik van kantoorgebouwen en technische hulpmiddelen zoals rekencentra;
- exclusieve data verkregen uit wetenschappelijk onderzoek.

Opname in artikel 24g

De MOA pleit voor een praktische oplossing door de commerciële (onderzoeks)bedrijven van instellingen voor hoger en wetenschappelijk binnen artikel 24g te laten vallen. Dit past in het Kabinetsvoornemen om bepaalde ondernemingen die in strikte zin buiten het bereik van het begrip 'overheidsbedrijf' zouden vallen, binnen dit begrip op te nemen.

Onderzoek en evaluatie van de wet

Bij de behandeling van de wet in de Eerste Kamer is er een toezegging¹ gedaan over onderzoek naar oneerlijke concurrentie in het onderwijs (uitvoering aangenomen Tweede Kamer motie Ten Hoopen/Vos²) en is er afgesproken dat de wet na drie jaar zal worden geëvalueerd.

De MOA heeft er op aangedrongen om betrokken te zijn bij de opzet en uitvoering van het onderzoek en de evaluatie, maar tot op heden is ons niets bekend over de uitvoering van deze wensen van het parlement.

Uiteraard is de MOA graag bereid het bovenstaande nader toe te lichten.

Hoogachtend,

Wim van Slooten
Directeur MOA

¹ Eerste Kamer Handelingen I 2010/11, nr. 5 - blz. 38-39; toezegging T01287.

² 31.354, nr. 40